

ZPRAVODAJ

41.

JIRÁSKOVA
HRONOVA

6.

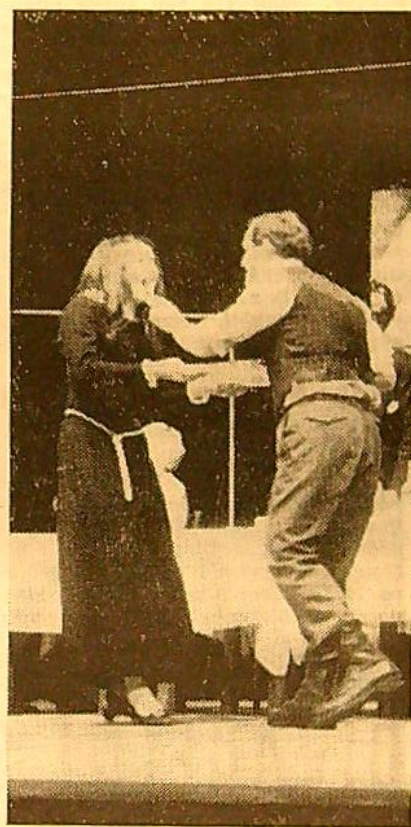
ČTVRTEK 12. SRPNA 1971 • CENA 1 Kčs

Vítáme italský soubor »O. CALEBRESI« Macerata

Včerejší představení Jihomoravského divadla Znojmo, které na letošním festivalu ochotnického divadla inscenovalo hru Maxima Gorkého Měšťáci, navštívila delegace funkcionářů vedená ideologickým tajemníkem KV KSČ v Hradci Králové s. JIŘÍM KOUŘÍLKEM a vedoucím odboru kultury Východočeského KNV s. JANEM LEMBERKEM. Ochotníci a divadelní soubory si váží stále pozornosti stranických i státních orgánů věnované jejich práci a dosaženým výsledkům. Každého představení národní přehlídky ochotnického divadla v Hronově se zúčastnil zástupce některého z těchto orgánů. Tato skutečnost je nejen výrazem podpory celého ochotnického hnutí, ale je také vyjádřením velkého uznání náročné práce na jednotlivých inscenacích.

SCÉNOGRAFOVÉ v pátek v 9.00 hodin se sejdou na diskusním setkání o scénografii letošního Hronova. Tato diskuse chce částečně vynahradit nezávině zrušení scénografického klubu. Všichni, kteří se do klubu přihlásili budou mít možnost se seznámit i s názory poroty na scénografii jednotlivých inscenací letošního Hronova. Setkání scénografů se koná v učňovské škole v Čapkově ulici. (It)

Ani prudký déšť nenarušil srdečnost přijetí italského divadelního souboru z Maceraty, který byl pozván na 41. Jiráskův Hronov s inscenací hry Luigi Piradella Jindřich IV. Na vstupním schodišti v budově Jiráskova divadla se sešli zástupci pořadatelů, Svazu českých divadelních ochotníků a patronátního závodu se členy souboru. Hosty letošního festivalu přivítal předseda Přípravného výboru R. Kryl, delegace patronátního závodu předala italským přátelům upomínkový dar. O významu Jiráskova Hronova, jako nejvyšší formy uznání práce ochotnických divadelních souborů hovořil zástupce ÚV SČDO M. Etzler. Vedoucí souboru O. Calabresi, pan D. Capelloni zdůraznil, že si členové souboru velmi váží toho, že mohou jako první italský amatérský kolektiv vystoupit na Jiráskově Hronově a jménem jeho členů projevil přání poklonit se památce spisovatele A. Jiráskova a položit kytičky květin na jeho hrob.

B. Brecht:
Pan Puntila a jeho sluha Matti

HRUŠOV OČIMA KLUBU

Divadlo Hrušov ZK ROH Hrušovských chemických závodů z Ostravy patří k těm divadelním souborům, které se v posledních letech několikrát objevily se svou inscenací na Jiráskově Hronově. Každá z nich představovala pro ochotnické divadlo určitý dramaturgický a inscenační přínos, stavěla před publikum konkrétní divadelní problém se záměrem beze zbytku se s ním vyrovnat. V roce 1967 se soubor stal vítězem 37. Jiráskova Hronova s inscenací Smočkových aktovek Bludiště a Podivné odpoledne dr. Zvonka Burkeho. Letos připravili Hrušovští pro své diváky další inspiraci v podobě inscenace hry B. Brechta Pan Puntila a jeho sluha Matti. Na souvislosti práce souboru s přístupem k inscenaci hry

upozornil dr. A. Kret v rozloučení se souborem na MěstNV. Podle plodnosti diskusí a rozprav vedených jak v porotě tak v jednotlivých klubech by se dalo říci, že inscenace Brechtovy hry vyvolala řadu sporných názorů. Teoretické diskuse byly vedeny především k otázce proč a jak Brechta uvádět na jeviště, ale neřešily základní problém, zda soubor splnil svůj záměr. Ani kluby se této otázce neujaly a pokud ano, tak argumenty nebyly příliš přesvědčivé. Problém repertoárové politiky upoutal větší pozornost než práce souboru. Přitom hrušovský soubor odvedl velkou, riskantní a záslužnou práci: na jejím výsledku byla patrná hluboká a seriózní příprava a současně pokus o osobitý výklad hry. —m—

Dvě inscenace v jednom dni

Mazim Gorkij: Měšťáci
Pavel Landovský: Hodinový hoteliér

Uvedení Gorkého Měšťáků na Jiráskově Hronově připomenulo hru, která se hrála významnou roli ve formování pokrokového socialistického divadla nejen v hranicích Ruska, ale daleko mimo něj. Představení znojemského souboru působí jako pečlivě popočítaný celek, v kterém každý krok, každé gesto je podrobena přísnému režijnímu řádu. Scéna je rozdělena do tří plánů, třetí plán tvoří vertikální soustava schodišť, vedoucích k pokojům Bezsemenových. Režisér přesně, a jistě vnějškově působivě, propočítal jednání herců, prokmpoval jejich pohyby, učinil vše pro znaky atmosféry, ztemnil jeviště a nechal herce hrát v šerosvitu, který zahall jeho tvář (monolog Těťěva). Všechny uvedené znaky neprosplely k proniknutí ke Gorkému a hluboce rozpracovaným vztahům postav, z nichž vystupuje obraz společnosti té doby jasně poukazující na síly umírající a ocházející a síly před nímiž je teprve budoucnost. Vnějšíkovost znojemského představení je příčinou pro divák nenachází ve hře zápas dramatických sil, z kterého jedině může vzniknout napětí. Nelze upřít jevištní výpravě působivost z hlediska celko-

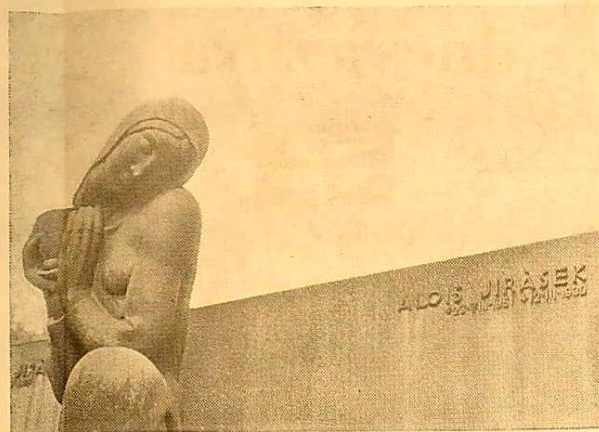
vého dojmu. Kaširovaná kulisovost dveří, které se chvějí při vstupu každé postavy, převládající oranžový tón nasvícení a četnými světelnými mezerami, kdy na herce prostě nevidíme vypovídá o něčem jiném — o odmítnutí základních fmeslných zásad, které se nutně musí jevit jako schválnost. Tim není řečeno, že ve všech hlavních postavách není znát hereckou zkušenost, potenciální předpoklady pro tuto hru. Herec však stojí mimo režisérovu zásahu, který ho zatlačil do těsného rámce, sice okázalého, ale smyslu Gorkého dramatu nic nepřinášejícího. Najít v ruské a sovětské dramatické kořeny vnitřního napětí, učinit je sdělnými všem divákům, je jistě náročný úkol. Znojemský soubor učinil velmi mnoho pro to, aby scény z domu Bezsemenových učinil velice atraktivními, ale poměrně v mnohém Gorkého myšlenkové a umělecké záměry.

Představení Hodinového hoteliéra souboru z Děčína působilo především inteligentním přístupem k textu, pojetím, které těžilo z předlohy především slovní humor. Typ klubového divadla, ve kterém tento soubor pracuje, musí vycházet z určitého

specie kontaktu jeviště a hlediště. Z toho důvodu je nepochopitelné pojetí postavy Hanzla z hlediska masky a kostýmu. Mladý herec se zbytečně obléká a ličí do kostýmu starého člověka, podstata této postavy je někde jinde. Hanzl je člověk, který klesl na samé dno života, kdy city a krása života ztratily již svůj smysl. Landovský tu staví obecný obraz vztahu k životu a není rozhodující zda jde o postavu starou či mladou. Herecký výkon Hany Markové (až na neujasněnou a ryze vnějškově hranou expresi) patří k jednomu z mála příkladů tvůrčí práce mladé herečky na letošním hronovském festivalu.

Letos je Hronov sestaven z velmi náročných her, které jsou páteří světové dramatiky. Soubory se k nim hlásily z hlediska jejich ideového a tematického zaměření. Není jisté hantbou si přiznat, že jejich snaha často skončila na poloviční cestě. Prohrávat na Gorkém, Brechtovi a řadě dalších, v rovině diskuse či případného sporu o věc, je víc než čestné.

(pp)

Hrob Aloise Jiráska na hronovském hřbitově.

Snímek Pavel Rejtar

Klementina Rektorisová o Al. Jiráskovi

V rámci setkání členů Kruhu přátel Jiráskova Hronova, kde byla stručně zhodnocena poslední činnost Kruhu, konala se přednáška prof. dr. Klementiny Rektorisové o Jiráskovi na téma - Poslání Aloise Jiráska dnešku.

Už po jejich prvních slovech mi začaly táhnout hlavou vzpomínky, staré právě třicet let.

Bylo to tenkrát v březnu válečného roku 1941. Hrál jsem v souboru byžovského Jiráska ve Štěpánkově a Wintrově Nezbedném bakaláři, přihlášeném do Hronovské soutěže. Dodnes cítím onu trému soutěžního představení a slyším slova představitel bakaláře Pičky Jaromíra Matějovského, pronesená k nám mladým: „Kluci

koukejte pořádně mluvit, je tu paní prof. Rektorisová!“ Snad jsme tenkrát mluvili obstojně nebo nás zachránil ostřílení ochotnickí herci, jako byl právě Matějovský, František Kabelák a další, zkrátka na Hronov se s Bakalářem v srpnu jelo.

A onoho roku se změnil i můj vztah k Jiráskovi. Z autora školní četby se stal spisovatelem, ke kterému jsem našel cestu. Jeho Padolí s rodným domkem, zvonící a kostelem, starým hřbitovem, Kalinovou chalupou, vstoupilo konkrétně do mého vědomí. A tak kromě jiných věděl jsem právě paní prof. Rektorisové, že spolu s prof. Minaříkem tenkrát rozhodla, aby se Bakalář na Hronově hrál. Od té doby se

totiž stalo Jiráskovo U nás jednou z mých nejoblíbenějších knih, ke které se často vracím.

Jirásek není ani dnes mrtvým spisovatelem, o čem jsme se mnohokrát přesvědčili. Právě proto snad zvolila prof. Rektorisová Jiráská i za téma své úterní přednášky. Napadlo mě, že by snad bylo dobře uspořádat v příštím roce další přednášku, věnovanou tentokrát vztahu ochotníků k Jiráskovi. Přednášku vybudovanou na četných dokladech z Jiráskových amatérských inscenací.

Myslím si, že tento úkol by opět patřil té, které má k autorovi tohoto kraje tak vřelý vztah — doc. Klementině Rektorisové. (an)

SČDO informuje členy

V neděli 8. srpna se sešli funkcionáři SČDO přítomní v Hronově, aby se navzájem informovali o současném stavu Svazu v okresech a krajích a předložili k projednání problémy, které se vyskytují. Setkání bylo velmi užitečné.

V polovině července svolalo ministerstvo kultury ČSR předsedy zájmových kulturních organizací k projednání některých důležitých otázek zájmové umělecké činnosti. Na této poradě se znovu potvrdilo, že ministerstvo kultury respektuje SČDO jako organizaci schopnou řešit různé úkoly v oblasti ochotnického divadla. Tyto úkoly ovšem budou odpovídat možnostem Svazu.

Během funkčního období okresních a krajských výborů Svazu vznikla někde situace, že dosavadní rozdělení funkcí ve výborech přestalo být výhodným. V takovém případě má okresní (krajský výbor) možnost toto rozdělení změnit: podle organizačního řádu volí členy výboru (kontrolní komise) konference, která však nerozhoduje o rozdělení funkcí. Toto rozhodnutí náleží zvolenému kolektivu, který tedy samozřejmě může rozhodnout také o změně. V případě, že během období některý člen výboru (kontrolní komise) odpadne, může výbor místo tohoto člena na zbytek funkčního období přijmout (kooptovat) jiného osvědčeného člena SČDO. Toto pověření trvá do řádné konference (okresní nebo krajské).

Ústřední výbor SČDO dal pokyn, aby ze všech krajů (kromě Prahy, Středočeského a Severočeského kraje) byly oraceny členské průkazy. K tomuto opatření sáhl ústřední výbor proto, že okresní a krajské výbory nezajišťují uspokojivé vydání průkazů a jejich evidenci. Je proto třeba urychleně vrátit i legitimace vydané; ústřední výbor je zkontroluje a vrátí. Ostatní průkazy vydá sám a okresním (krajským) výborům oznámí čísla vydaných průkazů.

Ve dnech 16.—22. října t. r. proběhne ve Vysokém nad Jizerou II. národní přehlídka vesnických a divadelních souborů ČSR. Svaz českých divadelních ochotníků je jedním z vyhlášených soutěže, která touto přehlídkou vyvrcholí. Členové ústředního výboru SČDO se zúčastní jejího poradního výboru této významné akce. Úsilí a obětavost organizátorů z místa i z okresu zaručují bezvadný průběh přehlídky (informační materiál je k dispozici v informačním středisku 41. JH).

Ústřední výbor Svazu českých divadelních ochotníků dr. Milan Kyška, předseda

Za Divadlem na okraji

Po několika opakovaných zprávách, že vystoupení pražského Divadélka na okraji se uskuteční nejprve na velkém podiu v parku, potom ve Sláti a nakonec v Jiráskově divadle, jsme konečně dostali možnost setkat se s vítězným souborem Wolkrova Prostějo-va 1971. Zřejmě o zajímavé provedení poemy A. Bloka byl v Hronově veliký — svědčí o tom i návštěva a velká pozornost diváků, kteří se večera před půlnocí sešli v hledišti Jiráskova di-

vadla. A nebyli zklamáni — přesvědčivě vystoupení mladých lidí nám představilo Blokovu poému a problematiku, kterou připomíná, z perspektivy nepatetického pohledu mladého člověka odrážejícího se ve volbě výrazových prostředků i v celkovém přístupu k nastudování poemy Dvůdět. Pořad Divadélka na okraji patří nesporně k nejlepším mimodivadelním pořadům letošního Hronova. -k

DIVADELNÍ SOUBOR ORESTE CALABRESI Z MACERATY SE PŘEDSTAVUJE

Belcredi: Ale už od začátku . . . Představte si, že když se stalo to neštěstí, když spadl z koně . . .

Doktor: Udeřil se do týla, že?

Donna Matylda: Bylo to strašné. Jel vedle mě. Najednou ho vidím mezi kopyty vzepnutého koně . . .

Belcredi: Nejdřív jsme vůbec netušili, že si nějak ublížil. Kavalkáda se sice na chvíli zastavila, vzniklo trochu zmatku. Lidi chtěli vědět, co se stalo, ale jeho už zatím sebrali a odnesli do vily.

Donna Matylda: Nic nenašli. Ani ranku, ani kapičku krve! Belcredi: Myslelo se, že jenom omdlel . . .

Donna Matylda: Asi dvě hodiny nato . . .

Belcredi: . . . objevil se na plesu mezi námi v salóně vily. To jsem chtěl právě vyprávět.

Donna Matylda: Ale tvář měl úplně změněnou. Hned jsem si toho všimla.

Belcredi: Ale ne. Neříkejte. Nikdo z nás si toho nevšiml, chápete, doktore?

Donna Matylda: Přirozeně. Protože jste všichni vyváděli jako blázni.

Belcredi: Každý hrál svou roli. Výsledek: hotový Babylon.

Donna Matylda: umíte si představit, doktore, naše zděšení, když jsme pochopili, že on svou úlohu bere vážně?

L. Pirandello: Jindřich IV.

Ugo Giannangeli představitel Jindřicha IV. Snímek Gianni

Již před rokem 1856 působil v Maceratě ochotnický spolek. Dokument o tom lze nalézt v maceratské Městské knihovně. Vyplyvá z něho, že ochotnický soubor tehdy neměl po ruce tištěné texty velkých spisovatelů té doby, a proto uváděl především díla místních autorů.

V druhé polovině 19. století hrávali ochotníci, kde se dalo, ve veřejných sálech a divadlech i na májích domcích scénkách. A právě z tohoto ochotnického prostředí vyrostl jeden z největších hereckých zjevů italského divadla na počátku našeho století, Oreste Calabresi, který se stal prvním velkým interpretem mnoha pozoruhodných italských dramát té doby. Oreste Calabresi pocházel z prosté proletářské rodiny, po prvních úspěších v maceratském ochotnickém souboru ho přizvala k spolupráčnickování významná profesionální divadelní společnost, která tehdy divadla za nejlepší v celé Itálii: Calabresi se pak stal jejím členem.

Zanedlouho po něm vyšel z řad

Giuliana Scattolini představitelka Fridy, snímek Gianni

maceratského ochotnického souboru jiný velký profesionální herec, Umberto Palmari, který byl bezpochyby jedním z nejzajímavějších představitelů salonní komedie přibližně v letech 1914 až 1930.

V nedávné minulosti vyšli z maceratského ochotnického souboru i další profesionální herci. Jmenujme alespoň Silvia Spaccesiho a Franca Graziosiho. Franco Graziosi dvanáct let působil v Piccolo Teatro di Milano a nyní je členem souboru, který vede Giorgio Strehler.

Ochotnický soubor z Maceraty lze dnes považovat za jeden z nejvýznamnějších v celé Itálii. S výjimkou tří ročníků zúčastnil se všech čtyřadvaceti italských národních festivalů ochotnických divadel a téměř pokaždé se umístil mezi nejlepšími. Kromě toho se zúčastnil všech největších národních přehlídek italských ochotnických souborů a roku 1969 byl také poprvé v Československu, v Ostravě-Hrušově, kde v rámci festivalu uvedl

Sandro Piangiarelli představitel Aeriala, snímek Gianni

Pirandellovu komedii „Každý má svou pravdu“.

Na své domácí scéně pořádá maceratský soubor každoročně národní přehlídku nejlepších italských ochotnických souborů, která se konala už sedmkrát. V roce 1969 tato přehlídka hostila také československý soubor z Ostravy-Hrušova.

DIAPOSITIVY

v dnešním večerním promítání na pódiu diváci poznají autory Východočeského kraje Miroslava Rajzika a ing. Josefa Křenovského. Zájemci o program uvidí komentované seriály zachycující pohled na města zeměpisně i charakterově velice vzdálená. M. Rajzik je pečlivým dokumentátorem Hradce Králové, výsledky jeho práce shrnula nedávno obrazová publikace o městě vydaná v nakladatelství Merkur. Jeho záběry vycházejí z pečlivého studia města v několika desetiletích jeho proměn. Hledání zajímavého záběru jednoho a téhož objektu je patrné i v jeho seriálech. Pohled na Ósaku vychází z okamžiku krátce sevrženého úseku, kde fotograf musí umět rychle a pronikavě vidět, zachycovat okamžik, kdy prošel se svým objektivem kolem tváře města tisíce kilometrů vzdáleného. (do)

Patronátním závodem italského divadelního souboru Oreste Calabresi je strojírenský podnik Kovopol v Polici nad Metují, který se už několik let stará v průběhu Jiráskova Hronova o zahraniční divadelní soubory.

Středošechi pozor! Sejdeme se v pátek 13. srpna v 15 hodin ve Staropadolské hospodě u nádraží. Nezapomeňte a přijďte všichni včas!

Jedním z prvních deníků, který již v pondělí přinesl referát o prvních dnech Jiráskova Hronova byl deník Práce. Na Jiráskově Hronově jsou zástupci listů Práce Obrana lidu, Tvorba, Pochodeň, Zemědělské noviny, Mladá fronta, Lidová demokracie, přijel zástupce čsl. rozhlasu, redaktorů Rudého práva a dalších novin a časopisů. (Upozorňujeme zároveň novináře, že telefon v jejich pracovně je zapojen přímo na náhodnou poštu pro meziněstské hovory. Telefony v místě a pro Náchod tato linka nepřijímá).

Pavel Landovský: Hodinový hoteliér

dnes a zítra kam.

Čtvrtek 12. srpna 15.00 hod.

Kino Velké Poříčí
Markéta Lazarová

16.30 hod. Divadelní představení Jindřich IV.

17.00 hod. Koncert Koletovy dechové hudby ze Rtyně

19.30 hod. Vítání souboru —
Spojené divadelní soubory Plzeň

20.00 hod. Večerní představení Jindřich IV.

20.30 hod. Diapositivy: Východočeský kraj —
Ósaka — pódium v parku

Pátek 13. srpna

9.00 hod. Práce v klubech

12.00 hod. Rozloučení se souborem O. Calabresi

15.00 hod. Kino Velké Poříčí —
Zločin a trest I. díl

16.30 hod. Divadelní představení
A. P. Čechov: Racek

17.00 hod. Velké pódium v parku
Krkonoska Trutnov

19.30 hod. Uvítání DS Hálek Nymburk

20.00 hod. Večerní představení

20.00 hod. Ples divadelních ochotníků —
Tepna klub Náchod —
doprava autobusy je zajištěna

20.30 hod. Pořad v parku —
Staropadolská dechovka

Fotbalové utkání na hřišti Tepna Hronov se překládá na pátek 13. srpna. V předzápase se utká dívčí družstvo Čech s družstvem Moravy.

V sobotu ve 20 hodin hraje orchestr Melodie řízený J. Nývtem v nové restauraci v Autocampingu Velký Dřevíč.

Zajímavým počinem je spojování amatérských herců v jednotlivých obcích vesnického typu v jeden soubor s širší působností. Po úspěšném matiné z Jiráskovy dramatické tvorby se rozhodli ochotníci z Mlázovic, Chotče a Šárovcovy Lhoty ke společné práci na dalších hrách, které mohou počítat s širším výběrem herců.

—jv—

Zpravodaj 41. JH. Vydává Přípravný výbor 41. Jiráskova Hronova. Redakce Milan Marek, Petr Průša. Vytiskly VČT, provaz 13 Hronov. Cena výtisku 1,- Kčs.